

Пољски премијер Матеуш Моравјецки, на трагичну смрт осмогодишњег Камила 8. маја, кога је злостављао очух, а која је бруталношћу шокирала целу Пољску, као могуће решење породичног насиља над децом уместо превенције понудио је поштравање казни, али и враћање смртне казне.

Захтеви да се обнови смртна казна, иако неспроводиви, јер би то значило иступање из Европске уније и Савета Европе и промену Устава, чули су се и у протестном маршу улицама Ченстохове на југозападу Пољске после сахране Камила средином маја, на коју су дошле масе људи из целе Пољске, али повратак најтеже казне за злочин нема већинску подршку Пољака.

„Људи, па какав је то свет? Казне за такве монструме морају да буду много оштрије. Када су у питању такви изроди, залажем се за смртну казну“, реговао је премијер Моравјецки на вест да је Камил преминуо у болници после 35 дана, колико су се лекари борили за живот детета са тешким опекотинама тела и преломима ноге и руку.

Обнављање смртне казне као премијеров рецепт да се спречи да сваке године у

Пољској неколико хиљада малишана заврши у болници због повреда које су им задали родитељи или старатељи, а око 30 деце годишње породично насиље и злостављање не преживи, у анкети за портал Виртуална Полска подржало је 48,3 одсто Пољака, док је 46,3 одсто било против, а 5,4 одсто анкетираних није знало како да се изјасни.

У породици, где је у једном од социјалних станова у Ченстохови живело четворо одраслих са осморо деце старости од шест месеци до 21 године, није помогло ни то што је породица била под надзором система, а социјални радници, школа, лекари, полиција, судови уредно су бележили изгреде и предавали једни другима папире, а мали Камил бежао од куће неколико пута, није спречило да очух систематски злоставља Камилу, а мајка, тетка и теча ћуте.

Последњи пут очух је Камилу премлатио због тога што му је мобилни телефон пао са стола, одвукао га под туш и поливао врућом водом, бацио га на пећ, а онда су га оставили без лекарске помоћи, која би му по оцени лекара спасила живот, читавих пет дана, док није дошао да га обиђе биолошки отац и позвао хитну помоћ и полицију.

Камил је примљен у болницу у Катовицама 3. априла са опекотинама на 25 одсто тела, поломљене обе руке и ногом и практично свих 35 дана, колико су покушавали да га спасу лекари, био је у вештачкој коми.

Очух и мајка ухапшени су одмах, а када је Камил преминуо, кривично дело посебно бруталног злостављања преквалификовано је на убиство, док су тетка и теча оптужени за то што нису позвали помоћ, него пустили дете да се мучи читавих пет дана.

Министар правде и генерални тужилац Збигњев Жобро наредио је такође истрагу социјалних установа, школа и судова, да се нађу конкретни кривци што насиље није спречено.

Стручњаци и пољска опозиција упозорили су, међутим, да поштравање казни за насиље над децом, а посебно предлог враћања смртне казне, за који и премијер зна да се не може спровести, представља само популистички покушај да се прикрије чињеница да систем заштите деце, у коме се садашње пољске власти концентришу више на борбу против родно сензитивних садржаја и наводне ЛГБТ сексуализације деце у школама,

једноставно не функционише.

„Смрт Камила је пораз целог система бриге о деци и сузбијања породичног насиља“, упозорило је Удружење судија породичних судова и навело читав списак проблема, почев од недовољне повезаности судова, социјалних радника и полиције, посебно у ситуацији кад породица мења место боравка, до тога да су још 2021. године без успеха апеловали да се предмети насиља над децом третирају по хитном поступку.

Све чешће се дешава да тек смрт једног детета покаже праве размере проблема у конкретној породици, упозориле су пољске судије и апеловале су да се уведу обавезне анализе сваког смртног случаја детета након злостављања, као што је својевремено учинила Велика Британија.

„Немамо ниједан законски акт који би био посвећен заштити деце, не о родитељима, социјалним службама, већ баш о деци“, упозорила је у дневнику Газета виборча Ана Кравчак из фондације Дајмо деци снагу, чију петицију и предлог закона да се у Пољској уведе таква анализа су потписале 22.000 људи.

Социолози упозоравају да у Пољској, у којој је иначе законом из времена претходних власти забрањено телесно кажњавање деце, у друштву влада уверење да су шамари и батине нужни елемент васпитавања деце, што сматра, према ранијим анкетама, 40 одсто Пољака.

Пољски заштитник деце Миколај Павлак изјављује да треба разликовати шамар од батина, а министар просвете и науке Пшемислав Чарнек својевремено је у једном чланку убеђивао да су телесне казне нужне да се деца васпита.

Ко заиста воли (дете), он га кажњава сурово, написао је садашњи министар Чарнек.

„Друштвена дозвола за насиље над децом ствара услове да се прелазе границе. Сваки од насилника после се пред судом правда да је лупио само пар шамара и да му није јасно како је детету пукла јетра“, упозорио је још 2014. године на проблем претходни дечји

омбудсман Кшиштоф Михалак.

Уместо хејта на друштвеним мрежама, који се излио на социјалне раднике, полицију и судије из случаја Камила или популистичких захтева да се врати смртна казна, који политичаре ништа не коштају, промене у систему затражили су сада први пут сложено у надлежним групама у пољском парламенту представници власти и опозиције.

„Систем не може као приоритет да штити родитељску власт над дететом. Дужан је да штити дете“, казала је посланица опозиционе левице Анита Кухарска Дједјић, додајући да су се посланици групе за положај детета у пољском праву и групе за дечја права договорили да систем мора да се промени тако да штити прво и пре свега

(Бета)